

Uvod

Obvezno zdravstveno zavarovanje lahko zagotavlja tiste medicinsko-tehnične pripomočke, ki so potrebni pri zdravljenju ali medicinski rehabilitaciji. Pravico do medicinsko-tehničnih pripomočkov določata Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju ter Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Natančneje so v »Sklepu o določitvi nazivov in šifer medicinsko-tehničnih pripomočkov, bolezni in zdravstvenih stanj zavarovanih oseb, pri katerih jim je zagotovljen posamezni medicinsko-tehnični pripomoček« določene vrste medicinsko-tehničnih pripomočkov, ki so pravica zavarovanih oseb, in opredeljeni medicinski kriteriji, v primeru katerih je zavarovana oseba upravičena do posamezne vrste medicinsko-tehničnega pripomočka.

Na osnovi teh predpisov Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju: ZZZS) zagotavlja zavarovanim osebam uresničevanje pravice do medicinsko-tehničnih pripomočkov v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja.

Vrste medicinsko-tehničnih pripomočkov

Medicinsko-tehnični pripomočki iz obveznega zdravstvenega zavarovanja so: proteze udov, estetske proteze, ortoze za stabilizacijo udov in hrbtenice, ortopedska obutev, vozički ter ostali pripomočki za gibanje, stojo in sedenje, električni stimulatorji in ostali aparati (npr. za podporo pri dihanju), pripomočki za nego na bolnikovem domu (postelje z dodatki, sanitarni pripomočki, blazine proti preležaninam), kilni pasovi, inkontinenčni pripomočki, pripomočki pri zdravljenju sladkorne bolezni, kanile, pripomočki za oskrbo stom, pripomočki za slepe in slabovidne, pripomočki za sluh in govor, obvezilni material in ostali medicinsko-tehnični pripomočki.

Posamezne vrste medicinsko-tehničnih pripomočkov so podrobneje opredeljene v šifrantu ZZZS, celoten seznam medicinsko-tehničnih pripomočkov s podatki, ki so pomembni za uveljavljanje pravic zavarovanih oseb pa so objavljeni tudi na spletni strani ZZZS.

Standard medicinsko-tehničnih pripomočkov

Vsak medicinsko-tehnični pripomoček ima standard, s katerim je določena njegova cena, material, iz katerega je izdelan, in trajnostna doba. Pogodbeni dobavitelj ZZZS (lekarna, optik druga specializirana prodajalna) je dolžan osebam, ki so obvezno in dopolnilno zdravstveno zavarovane, zagotavljati standardne medicinsko-tehnične pripomočke brez doplačil. V primeru, da zavarovana oseba pri pogodbenem dobavitelju zahteva ali predhodno soglaša, da se ji izda kakovostnejši pripomoček, katerega cena je višja, kot to določa cenovni standard, mora razliko med zneskom cenovnega standarda in dejansko ceno plačati zavarovana oseba sama.

Če pripomoček, ki je opredeljen kot standardni, za zavarovano osebo zaradi njenega zdravstvenega stanja ni funkcionalno ustrezen, velja načelo, da je zavarovana oseba upravičena do pripomočka, ki je funkcionalno ustrezen in najcenejši na slovenskem trgu. Potrebo po dražjem pripomočku ugotovi pooblaščen zdravnik, o upravičenosti pa odloča ZZZS. Trajnostna doba pripomočka je obdobje, pred iztekom katerega zavarovanec ni upravičen do novega pripomočka v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja. Trajnostne dobe pripomočkov so glede na njihovo naravo in način uporabe različno dolge. Po preteku trajnostne dobe je zavarovana oseba upravičena do novega pripomočka, če zdravnik ugotovi, da je prejšnji funkcionalno neustrezen ali neuporaben in se ga ne da popraviti ali prilagoditi. Zavarovana oseba ima pravico do novega pripomočka še pred iztekom trajnostne dobe, in sicer v primeru anatomske in funkcionalne spremembe, zaradi katerih je postal pripomoček neustrezen in se ga ne da predelati z manjšimi stroški od 50 % vrednosti novega pripomočka. Predlog za nov pripomoček pred iztekom trajnostne dobe poda pooblaščen zdravnik, o upravičenosti pa odloči imenovani zdravnik ZZZS.

Kdaj lahko uveljavljam pravico do medicinsko-tehničnih pripomočkov

Pri uveljavljanju pravice do medicinsko-tehničnih pripomočkov mora biti zavarovana oseba predhodno 6 mesecev prijavljena v obvezno zdravstveno zavarovanje, če uveljavlja pravico do očesnih in slušnih pripomočkov, za ostale pripomočke pa 3

mesece. Navedeni pogoj o predhodnem zavarovanju ne velja v primerih poškodbe pri delu in poklicne bolezni.

Kdo lahko predpiše medicinsko-tehnični pripomoček

Medicinsko-tehnične pripomočke, ki so potrošnega značaja, in pripomočke, potrebne pri zdravljenju in negi na domu, predpisuje izbrani osebni zdravnik zavarovane osebe. Zahtevnejše pripomočke predpisuje zdravnik, specialist s svojega delovnega področja. Najzahtevnejše pripomočke, pri katerih je potrebna timska obravnava zavarovane osebe in individualna prilagoditev pripomočka, pa predpisuje zdravnik, specialist Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta RS – Soča.

Pooblaščen zdravnik mora ob predpisu novega pripomočka upoštevati trajnostno dobo predhodno prejetega istovrstnega pripomočka. Podatke o že prejetih pripomočkih pridobi zdravnik iz zdravstvene evidence zavarovane osebe oziroma neposredno iz računalniške zbirke podatkov ZZZS. Na naročilnici za izdajo medicinsko-tehničnega pripomočka so poleg administrativnih podatkov o zavarovani osebi in zdravstvenem zavarovanju zapisani tudi podatki o vrsti, količini in obdobju, za katero naj se pripomoček izda, izdelava ali izposodi.

Pravica zavarovane osebe do proste izbire dobavitelja medicinsko-tehničnega pripomočka

Pravica zavarovane osebe je, da na osnovi izdane naročilnice sama izbere pogodbenega dobavitelja, pri katerem bo uveljavljala pravico do medicinsko-tehničnih pripomočkov. Izbira lahko le med pogodbenimi dobavitelji, ki imajo sklenjeno pogodbo z ZZZS. Izjema pri tem so lahko le zavarovane osebe, ki bivajo v domovih starejših občanov in drugih socialnih zavodih in so upravičene do inkontinenčnih pripomočkov v breme obveznega zdravstvenega zavarovanja. V teh primerih domovi starejših občanov oziroma drugi socialni zavodi na osnovi posebnega pisnega pooblastila zavarovane osebe izberejo praviloma enega izmed pogodbenih dobaviteljev, ki na osnovi izdane mesečne zbirne naročilnice zagotavljajo inkontinenčne pripomočke za vse zavarovane osebe, ki bivajo pri njih.

Skupaj za zdravo prihodnost.
Solidarnost je pot – zdravje je cilj.

V katerih primerih lahko pogodbeni dobavitelj ZZZS zahteva neposredno doplačilo za medicinsko-tehnični pripomoček

ZZZS v skladu s predpisi in na osnovi sklenjenih pogodb z dobavitelji zagotavlja zavarovanim osebam medicinsko-tehnične pripomočke po standardni ceni in kakovosti brez dodatnih neposrednih doplačil. Doplačilo je potrebno v primerih, ko zavarovana oseba izrecno zahteva nadstandardni pripomoček in ga pogodbeni dobavitelj ZZZS lahko zagotovi, ali v primerih, ko zavarovana oseba nima sklenjenega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja za kritje doplačila do polne vrednosti storitev, kot to določa Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju.

Uveljavljanje pravice do zahtevnejših pripomočkov ali pred iztekom trajnostne dobe

Večino medicinsko-tehničnih pripomočkov pridobi zavarovana oseba neposredno pri pogodbenem dobavitelju na osnovi naročilnice, ki jo izda pooblaščen zdravnik. O upravičenosti do zahtevnejših medicinsko-tehničnih pripomočkov na predlog pooblaščenega zdravnika odloči imenovani zdravnik ZZZS ali zdravstvena komisija ZZZS z odločbo. Pravico do zahtevnejšega pripomočka uveljavlja zavarovana oseba pri pogodbenem dobavitelju na osnovi naročilnice, potrjene s strani imenovanega zdravnika ZZZS. Predpisani pripomoček postane praviloma trajna last zavarovane osebe, razen v primerih, ko se pripomoček zavarovani osebi izposodi.

Izdaja in prevzem medicinsko-tehničnega pripomočka

Zavarovana oseba dobi medicinsko-tehnični pripomoček ali si ga izposodi v specializirani prodajalni oziroma lekarni, ki ima sklenjeno ustrezno pogodbo z ZZS – njihov seznam je objavljen na spletni strani ZZS in v brošuri ZZS »Kako do zdravnika«. Pogodbeni dobavitelj mora imeti na vidnem mestu nameščeno posebno nalepko, iz katere je razvidno, da gre za pogodbenega dobavitelja ZZS.

Zavarovana oseba izkazuje pravico do pripomočka z naročilnico, ki jo izda pooblaščen zdravnik, in kartico zdravstvenega zavarovanja. Zavarovani osebi v času zdravljenja v bolnišnici, zdravilišču ali socialnem zavodu zagotavlja pripomočke izvajalec zdravstvenih storitev, ki zagotavlja tudi pripomočke, ki se vgrajujejo v telo.

Pogodbeni dobavitelj mora zavarovanim osebam izročiti kakovostne pripomočke v skladu s standardi, predložiti garancijski list, navodila za uporabo v slovenskem jeziku ter seznam pooblaščenih servisov. Pogodbeni dobavitelj mora ob izdaji novega medicinsko-tehničnega pripomočka spoštovati garancijsko dobo, nuditi brezplačna popravila v času garancije ter imeti v ta namen organizirano službo za vzdrževanje in servisiranje pripomočkov ves čas njihove življenjske dobe. Stroške reklamacij in popravil pripomočka, ki bi nastali med garancijsko dobo in ki niso posledica neustreznega in nestrokovnega ravnanja zavarovane osebe, je dolžan poravnati pogodbeni dobavitelj. Za čas popravila so pogodbeni dobavitelji dolžni zavarovani osebi zagotoviti nadomestni pripomoček.

Pravica zavarovanih oseb do popravil in vzdrževanja medicinsko-tehničnih pripomočkov

ZZS po preteku garancijske dobe v celoti povrne stroške rednega vzdrževanja vozičkov, pripomočkov za sluh in govor, pripomočkov za vid, koncentradorjev kisika ali drugih virov kisika, protez in ortoz. ZZS poravna tudi stroške popravil in zamenjav delov teh pripomočkov do

50 % vrednosti cenovnega standarda ali nabavne vrednosti pripomočka.

Zavarovana oseba lahko uveljavlja pravico do popravila in vzdrževanja le na podlagi predhodno potrjenega predračuna s strani ZZS. Predhodna potrditev ni potrebna v primerih popravil in vzdrževanja koncentradorjev kisika ali drugih virov kisika, nekaterih pripomočkov za sluh in govor ter v primerih, ko si zavarovana oseba pripomoček izposodi.

Nabava medicinsko-tehničnih pripomočkov v tujini

Zavarovana oseba si lahko s strani pooblaščenega zdravnika predpisani medicinsko-tehnični pripomoček nabavi tudi v tujini, razen če gre za pripomočke, ki so predmet izposoje. V primeru nabave medicinsko-tehničnega pripomočka v tujini ZZS na osnovi naročilnice in računa povrne dejanske stroške, vendar največ do višine cenovnega standarda. V primeru nabave pripomočka v tujini zavarovana oseba ni upravičena do povračila stroškov za vzdrževanje, in sicer tudi za tiste pripomočke, ki so navedeni v prejšnjem poglavju.

Dodatne informacije:

- pooblaščenice uradne osebe na izpostavah, območnih enotah in Direkciji ZZS,
- avtomatski telefonski odzivnik ZZS na tel. št. **01/30 77 300**,
- spletna stran **<http://www.zzs.si>**,
- ZZS območna enota Celje, tel. št. 03/42 02 000,
- ZZS območna enota Koper, tel. št. 05/66 87 200,
- ZZS območna enota Krško, tel. št. 07/49 02 490,
- ZZS območna enota Kranj, tel. št. 04/23 70 100,
- ZZS območna enota Ljubljana, tel. št. 01/30 77 200,
- ZZS območna enota Maribor, tel. št. 02/29 09 300,
- ZZS območna enota Murska Sobota, tel. št. 02/53 61 550,
- ZZS območna enota Nova Gorica, tel. št. 05/33 81 000,
- ZZS območna enota Novo mesto, tel. št. 07/39 33 500,
- ZZS območna enota Ravne na Koroškem, tel. št. 02/82 10 100.

Pravne podlage, ki opredeljujejo pravico in postopek uveljavljanja pravice do medicinsko-tehničnih pripomočkov:

- Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS št. 72/2006 - ZZVZ-UPB-3, 114/2006-ZUTPG, 91/2007, 76/2008, 118/2008 Skl. US: U-I-163/08-12),
- Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS št. 30/2003, (35/2003 popr.), 78/2003, 84/2004, 44/2005, 86/2006, (90/2006 popr.), 64/2007, 33/2008, 71/2008 Skl. US: U-I-163/08-12, 7/2009, 88/2009 in 30/2011),
- Sklep o določitvi nazivov in šifer medicinsko-tehničnih pripomočkov in boleznih in zdravstvenih stanj zavarovanih oseb, pri katerih jim je zagotovljen posamezni medicinsko-tehnični pripomoček (Upravni odbor ZZS z dne 18. 5. 2005 s kasnejšimi dopolnitvami),
- Sklep o določitvi cenovnih standardov medicinsko-tehničnih pripomočkov.
- Navodilo o predpisovanju medicinsko-tehničnih pripomočkov na Naročilnico za medicinsko-tehnični pripomoček
- Navodilo za uresničevanje pravice zavarovanih oseb do pripomočkov za vid.
- Navodilo o zagotavljanju predlog, hlačnih predlog (plenic), posteljnih predlog ali nepropustnih hlač v socialnih in drugih zavodih na Mesečno zbirno naročilnico.

Pravica do medicinsko-tehničnih pripomočkov

Izdal in založil: Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva cesta 24, Ljubljana.
Oblikovanje: Imago, d. o. o., tisk: Littera picta, d. o. o., Ljubljana, junij 2011.

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
www.zzs.si

